

LA GRALLA

AVISOS Y SUSCRIPCIONS
SARANDI 203
AL COSTAT DEL CORREO

PERIÓDICH SENMANAL Y LITERARI

SUSCRICIÓN ADELANTADA
Ciutat ps. 0.50
Campanya » 0.60
Exterior » 0.70

LA GRALLA

MONTEVIDEO, 25 DECEMBRE DE 1885

PERSONAL

Srs. En Enrich Ráfols y En Joan Hernando.
Presents.

Prehuats amichs: Las moltas y sérias ocupacions que porta lo desempenyo de mon empleo, no 'm permeten seguir mes temps en lo lloch que 'm confiareu en la Redacció de LA GRALLA.

No tinch que dirvos que vos acompanyaré ab tot mon entusiasme catalanista, encar que no pugue ajudarvos com fins avuy ho he fet ab mes febles forsas intellectuals.

Agrahiu en mon nom, á los col-legas, las benévolas simpatías que per ma pobre persona han demostrat, y vosaltres no desmayeu en la tasca que plegats emprenguerem, contant sempre, com fins avuy, ab la amistat de vostre fidel company

JOSEPH BAITX Y BALIL

Decembre 22 de 1885.

Deplorem de tot cor, lo veurens privats del valió concurs que fins ara habia donat á LA GRALLA lo nostre amich Baitx; y al respectar los motius qu' exposa pera separarse de la Redacció, 'ns veyem obligats á significarli nostre agrahiment per l' entusiasme que ha demostrat desde que plegats fundarem nostra publicació, y per tot lo que porta l' espill de la terra catalana.

Voldriam que dits motius desapareixessin prest, pera contarlo de nou entre los que desitjan y treballan per la germanó dels catalans en l' América.

NADAL

Ja som á Nadal, la festa més gran de totas las que en lo trascurs del any se comemoran en nostra terra.

Lo rich té preparat son gall qu' envia al forn pera tenirlo ben rostidet, porque la diada obliga á fer las cosas com cal, y las economías qu' en lo prudent y 'l tacanyo son objecte de preocupacions durant l' any, en eix sospirat dia las oblidan, y sols pensan celebrar-lo ab pompa inusitada, propia del entusiasmo ab que 's festeya lo naixement del Redemptor.

Los menestrals, treballadors, y fins los que demanan almoyna, s' escedeixen y celebran Nadal com si fossen opulents banquers habituats á contínuas disbauxas.

La maynada, alegre, joyosa, ab los tradicionals «pesebres,» treball á que 's dedica ab anticipació, porque 's diria que l' éxit de la festa dependis de la inteligencia demostrada en la colocació sobre simulats turons y planas de bous llaurant, pagesos conduhint sobre matxos sachs de blat cap al molí que 's divisa á lo lluny; disposant figurats saltants d' aygua, tenint per fons un tros de vidre que imita á la mateixa; colocant allí una caseta blanca, mes enllá un bosch, d' un costat un riuet ahont afanyosas donas rentan covas de roba, y en sentit oposat un pastor guardan cabretas, y lo cuadro simbólich de la vinguda de Jesús al mon: tot aixó, confonentse ab los innumerables detalls que forman un pesebre, y ab los grasols simétricament distribuets, constituheixen la diversió dels noys y també d' alguns homes, diversió que s' ha trasmés de generació á generació y que si bé es cert qu' ha disminuít lo nombre dels que 's feyan en un temps, se 'n conservan bastants pera

donar una mostra de lo que fóren anys en-
rera.

Y si la maynada pensa en los pesebres, no
oblidan xichs y grans lo clásich turró, que á
totas la taulas fá son paper, ni lo bon vi, que
se 'n compra del millor, pera acompanyar
l' apat régi de la diada de Nadal.

Per tot arreu se celebra ab vera armonia la
vinguda del Redemptor, y 'ls individuos se-
parats de sas familias, acudeixan á sas res-
pectivas casas pera justificar la vritat del re-
frá catalá: «Per' Nadal cada ovella á son
corral.»

Tal es Catalunya festejant Nadal....

Aquí, res d' aixó 's fá; pero 'ls catalans,
no podem oblidar las horas d' inefable goig
passadas prop de la llar, rodejats de nostres
pares y germans; y avuy, recordant lo que
ferem en la infantesa, anyorem mes que may
la ausencia de la pátria, d' eixa pátria esti-
mada que tot ho sintetisa per nosaltres, y
que los exemples de nostres majors nos han
ensenyat á creurer primer, y á dir després,
que Catalunya es la terra clásica d' antigas y
sanas costums, y qu' aqueixas son tan dura-
deras en sos fills, que las celebran ahont se
vulla que 's trovin.

LA GRALLA saluda en eix dia á sos lligi-
dors y dedica un recort á sas familias de Ca-
talyunya.

ENRICH RÁFOLS

PROEMI

DE

LA BANDA DE BASTARDIA

APAREIX ULRICH DAVANT LA CORTINA DEL ESCENARI,
Y, DIRIGINTSE AL PÚBLICH, PARLA:

Senat il-lustre: Missatger del poeta,
á tu 'm presento pera darte compte
de la lluyta d' amor y honor, que dreta
á un dessenllás mortal rodará prompte.

Tragedia del amor dirse podria.
N' es l' héroe lo senyor feudal d' Ausona,
aquell que, ab bras de ferro, acer brandia
honrant aixís la baronial corona.

Guerrer invicte, d' ergullosa rassa,
d' honor son pit era sagrada urna,

v allá, en l' edat en que lo cor se glassa,
viu foch d' amor li vá calá' una espurna.

En son castell feudal com llamps esclatan,
entre odis, dols y ergulls, las passions totas
qu' al home ensemps donan la vida y matan
ab nú punyal ó enmatzinadas gotas.

Prou los senyors feudals sabèu qui eran:
Llops coronats, en la enesprada roca,
com l' áliga en son niu, caus qu' esparveran
alsaren en castells, que, avuy que 'ls toca

són fí d' arrunament, encara esglayan,
veyentse en lo pedrám que avall rodola,
com las supérbias d' aquest m n desmayan
atretas del abim per l' ample gola.

¡Cegueras del orgull y la cobdicia!...
Báratros, més que senyoriais moradas,
ván ésser aquells llochs, ahónt la justicia
la fé y la lley ploraren infamadas.

Assedegats d' honors, tots los volian
pera sí, aquells tirans, y l' honra agena
y la vida y los bens astuts prenian
als qu' arrastravan la pesant cadena.

Los sis mals usos eran las argollas
ab que á 'ls pobres vassalls endogalavan
encenentlos rancúnias é iras follas
que la presó ó la mort sempre ofegavan.

Aixís, soberch, manava á sós sotmesos
l' antich castell feudal desde s' altura,
y eran sagells de foch en ells impresos:
L' *Arcia*, la *Intestia*, la vil *Xorquia* impura,

Remensa personal, l' abomidable
Cugutia indigna, en l'obscé crim basada
d' adúltera infelis, y la esceclable
Firma d' espoli lúbrica *forsada*.

Subjecte estava à aquest poder tiránich
la esclavitud més dura y més odiosa
que may pogué inventar l' ergull satánich
del antro etern en la morada ombrosa.

Tal era la d' uns sér que 'l nom sufrian
de vassalls de remensa, á los que 'l pobles,
per vils y per cobarts tots malehian,
y esclaus encadenats eran dels nobles.

Quan los alarbs la terra conquistaren,
èlls al jou serrahí 'l coll oferiren,
tribut d' or y de sanch febles pagaren,
y, esclaus sens' honra, al vencedor sirviren.

Mentres del braus d' Otger la férrea massa,
xiulant per l' aire, com serpent pe 'ls boscos,
badava cráneos mussulmans, ab trassa
de llamp que 's llensa desde 'ls núvols foscós,

élls, en egoista estúpida indolencia,
portaren lo dogal, y aquella infamia
jamay en sós germans trová clemencia,
com crim d' incest ó repugnante bigamia.

Si una pedra 'l foner al aire tira
y cau al mitj d' un llach, cércles fa l' aiga,
y ferse 'ls cércles grans y allunyars' mira
quan més depressa al fons la pedra caiga.

Aytal fóu la remensa, un cop finida
la de la reconquista, horrible guerra:
leprós, qual tacte sols feya envilida
la má de un lliurador de nostra terra.

Sufria el menyspreu la ofensa muda,
y estava, lo dolor al cor clavantsen,
com la pedra al bell mitj dell llach caiguda:
ell en lo llót, y 'ls altres allunyantsen.

¿Qué d' estrany tingué, donchs que 'l vas-
[sall pare,
portant l' afront d' aquel estigma horrible,
allunyès al séu fill, mirant si encara
salvarlo de tants dols era possible

Per có 'ls fills dels remensas s' escamparen
pe 'l món, son nom negant; soldats' en guerra,
trovadors pe 'ls castells, sas llars deixaren
per altrás llars d' aquella ingrata terra.

Y aixís odis, amors y guerras follas
la gesta d' aquell temps ferest agrupa,
fins que trencá als remensas las argollas
y, á l' hora ¡quants de crims, quantas baixesas!

La cambra del malus, pel 'ls que s' aymavan
patíbul era, en horas vergonyosas,
ahónt los senyors feudals vils desfullavan
del verginal candor las puras rosas,

mentres élls ab inginys se prevenian,
imbécils, per voler l' honra guardada,
y ofenent al pudor, ab clau tenian
trancada l' urna de l' amor sagrada.

Per una sombra en son honor, la vida,
llevat haurian á sa propia esposa
y á sós fills estimats, y, ab tot, rendida,
la mateixa honra son estigma s' posa,

ja qu' era lley d' heráldica noblesa
que, si un bastart 'l honor li entorbolia,
degués marcá' en l' escut tal impuresa
la barra diagonal de bastardia.

Dos trens no més aquella edat temuda,
en sa disbauxa, aturadoras li eran;
la idea del honor, quan es perduda,
y las penas eternas qu' esparveran.

Per lo primer, lo noble se sentia
dignificat, matant á la malicia,
y, per l' íntim honor qu' ell ne rebia,
feya algun cop en aquest món justicia.

Per lo segon, callavan los que temen
que la trompeta del Judici soni,
més que per guanyá, 'l cel per lo que creman
los fochs eterns del bizantí dimoni.

Tal era 'l temps en que el poeta posa
la lluyta de passions, que veurás ara,
Senat il-lustre, davant tu conclosa,
sino ab inspiració, ab ánsia avara

de compláurer't á tu, á qui porta afecte,
y, per mercés que 't déu, de cor t' estima,
pregante lo perdó de tot defecte,
si, batent palmas, ta bondat l' anima.

FREDERICH SOLER (*Pitarra*)

NADAL

Jesus ha nascut
dins pobre establía,
ha nascut rient,
rient d' alegria.

Portal de Bethelém,
portal de la vida.

Los ángels del cel
à núvuls sortian:
semblavan axams
d' estrellas del dia.

Portal de Bethelén,
portal de la vida.

Los reys hi han anat
duhenthi or y mirra,
y 'ls pobres pastors
las flors mes bonicas.

Portal de Bethelém,
portal de la vida.

Guaytant à Jesús,
Joseph y María,
la mula y el bou
se feyan caricias.

Portal de Bethelém,
portal de la vida.

¿Per qué, Jesús méu,
tan bella alegría,
si haveu de morir
á punta de día?

Portal de Bethelém,
portal de la vida.

JOAQUIM RIERRA Y BERTRAN.

TEATRE CATALÁ

Apuntacions históricas-críticas desde 'ls seus orígens
fins al present estat

(Seguiment)

I

D' aquestos temps son també las primeras noticias que 's tenen de representacions dramáticas—alegóricas en las coronacions dels reys de Aragó, y dels entremesos celebrats ab motiu de la seua entrada en determinadas poblacions. Despres de altrás qual relació no ha sigut conservada, cita Muntaner las festas de la coronació de N' Anfós IV, y diu que en lo dinar del palau « com foren tuty asseguts, En Romaset juglar canta altes veus un serventesch devant lo Senyor rey novell, qui el infant En Pere hach feyt á honor del dit Senyor rey: é la sentència del dit serventech era aytal que 'l dit senyor infant li dix en aquell que significava la corona é el pom é la verga é segons la significança lo senyor que devia fer..... En Comi dix una cançó que hach feyta lo dit senyor infant en Pere; é per ço com En Comi canta mills que nul hom de Catalunya donala á ell que la cantas. E com l' hach cantada, callà é llevas En Novellet juglar, é dix en parlant DCC versos rimats que el dit senyor infant En Pere havia novellament feits, é la tensó é 'l regiment sove tot al regiment que'el dit senyor rey deu fer á la hordinació de la sua cort é de tots los seus oficials, aixís en la dita cort sua, com en totes les seues provincies. »

De las festas de la coronació del rey En Martí, contas que al tornar aquest de la Sue de Saragossa hi hagué gran festa en la Sala dels mármols de la Aljaferia. Al sentarse lo rey á taula, sentís una música molt suau y un chor que figurava de serafins, quals veus baixavan del sostre hont s' hi veyá un cel á varias grahamadas, en las quals hi havia moltes estátuas de Sants ab palmas á las mans y, al centre, pintat, Deu pare en mitj de una multitud de serafins. D' aquell cel se 'n desprengué un nuvol, y devaillant. obrís, deixant veure un ángel que cantava maravellosament. Pujava y baixaba 'l núvol y cada volta escampava l' ángel per tots endrets moltes lletretas y coblas escritas en papers de colors, alusivas á la festa que 's celebrava. En un dels descensos baixá l' angel ab altres dos que portavan unas molt bellas platas dauradas per á donar aygua-mans al rey y demés caballers, termenant la primera part d' aquell espectacle, segons la crónica, ab baixar. l' angel aquell, del cel, la copa ab que tenia de beurer lo rey y un plat de fruytas de que li feu present.

Tres voltas se renovaren las viandas que cubrian la taula, y á cada intermedi hi hagué una nova representació. La primera vegada entrá á la sala una águila molt gran, tota daurada, que feu varios jochs y evolucions. La segona, al só de moltes trompetas y tabals aparagué una gran serpent *feta molt al viu* que llensava bocadas de foch, y entorn seu una comparsa d' homens armats feyan grans crits com aparentant volerla matar y se defenian de ella fins á deixarla vensuda y morta. La tercera yegada sortí una penya de inmensas proporcions en qual cim hi havia una grossa lleona ferida de la espatlla esquerra. De la roca, que surtí al pati del Palau, 'n saltaren molts conills, llebres, perdius, tórtoras y altrás menas de aucells, com y també algun porch sanglar. Acudiren tot d' una molts homens, y mentres uns se eforsavan en casar tota mena de animals corredors y volátiles, altres aparentavan escalar la roca per á pendrer la lleona; mes de las entranyas de la roca sortí llavors una comparsa de salvatjes á privarlos la pujada y 's mogué entre uns y altres fort combat que finalisá ab la victoria dels salvatjes. Llavors de la ferida de la lleona sortí un noy molt hermós, vestint las

armas reials de Aragó, coronat y portant una espasa nua dreta en senyal de victoria, y comensá á cantar molt suaument y deliciós.

Per la coronació de En Ferran d' Antequera celebrás en Saragossa un molt bell y gran simulacre del siti, combat y rendició de Balaguer, y á mes hi hagué una representació aixís descrita. «Devant anava un gran castell »que 'n deyan la Roda, ab una torre alta en »mitj y altrás quatre als ánguls. La del mitj »era foradada fins á baix mostrant una roda »molt gran hont anavan quatre donzellas, »com altrás tantas, una en cada torre, que »deyas ser las quatre virtuts, Justicia, Veritat »Pau, Misericordia, y dal de tot de la gran »del mitj, en un assentament de cadira, anava »assentar un noy vestit ab drap real de las »armas de Aragó, ab una corona d' or al cap »y una espasa desenveynada á la má, que »semblava un rey y s' estava quiet que no 's »movia y ficso de peus. La roda rodava, y las »donzellas que en ella anavan deyan que eran »la significació de lo que demanavan los reys »nes de Aragó, quals virtuts anavan en las »torres vestidas de robas blancas brodadas de »or, y cada una de las donzellas anava can- »tant á Deu las loors del Senyor rey y aque- »lla festa, dihen cada una, una cobla catalana »sens dupte. La primera digué que era Justicia »que á ell se encomanava; la segona digué »ser la Veritat y que en ell residia, la Pau, »que era la tercera, llohava en son cant la »Paciencia, y á l' hora, ell; la quarta era Mi- »sericordia, que 'llohava en son cant per »misericordiós, sabi, discret, y entenimentat. »La Justicia portava á la má una espasa nua. »La veritat unas balansas. La Pau una pal- »ma. La Misericordia un ceptre.»

També en los patis dels castells senyorials se feyan funcions juglareecas y s' hi donavan alguns espectacles, dels quals no 's trovan detalladas relacions, com dels estremesos y moxigangas que feyan en varias poblacions per la entrada dels reys ó altres importants pesonaltes. D' aquestas celebracions los dietaris no donan interesants y minuciosas notícias. Per ells se sap que mols gremis tenian «passos y misteris» ab los quals assistian á las professons religiosas com á la rebuda dels grans personajes. Los uns feyan lo combat dels diables ab los ángels capitanejats per Sant Miquel. Altres duyan un molt alt castell

en lo cim del qual donavan espectacles. Los peyers duyan un pendó qual portant anava en un cavall enmantat ab un rich drap de llana rossegant, y vestian tots de comenadors de Sant Joan, portant un Sant Crist ab acompanyement de cantors de molts bonas veus. Tenian los mercers la representació de Sant Juliá, que cassava ab companyia d' altres, tots á cavall, dins una tanca de rama verda en forma de bosch, hont volava ó corria tota mena de cassa. Acompanyavan los ferrers son patró Sant Eloy, qui anava en cadira á cavall portant devant una hidra que llensava flamaradas per la boca.

FRANCESCH UBACH Y VINYETA.

¡Qui no posa no treu!

Vostés recordan aquella gatzara que 's mou en Barcelona lo dia de Nadal.

Los cafés son petits pera contindre la gentada que hi acudeix, prenent tanda com si se tractés d' omplir los cantis á la font, pera saborejar un Moka, perque la diada de Nadal tothom fá 'l senyor y ja seria «anar á baix» si 's fés d' altre manera. Y sobre tot, que el que compra un número en certs cafés ahont s' hi rifan galls d' indi, y té la sort de que n' hi toqui un, lo trova farcit, á punt de posar á táula y ferne trossos.

La Rambla es un burgit de gent. En tots los semblants resplandeix la alegria de la festa, y lo soroll dels carruatjes, los crits dels venedors pregonant sas mercaderías, aquellas taulas de turróns d' Agramunt ab las xamosas, frescas y grassonas *turroneras* que encisan al mirarlas, no donan temps de pensar ab las empentas, trepitjadas y robos de rellotjes, contrarietats que son patrimoni de tothom en semblant diada.

Si de la Rambla de las Flors un baixaba fins á la Font del Vell, allí l' espectacle encara era mes divertit. A mes de las taulas de turróns, homes, donas y xicots cridant: «Per dos quartos un pollastre, per quatre un gall d' indi, per sis un capó, alsa noys, que qui no posa no treu,» y lo rururu, rururu de las bolas girant ab rapidesa vertiginosa dins un globo de vidre, lo nanch de la campaneta

avisant als interessats que havia surtit la primera bola; lo rarara rarara d' aquelles diminutas taulas de blanchs y vermells, ahont l' afortunat podia optar per turrans ó per los quartos: crits d' aquí, malediccions dels que veyan las pessas de dos volar com si haguesen tingut alas; unas caras parescudas á la lluna com fá 'l plé, de la gent de fora, encantats com babaus ab las mans á la butxaca per por de no poder tornar al poble á causa dels lladragots, y mil cuadros variats, formaban un conjunt infernal, produhit per una munió de gent demostrant diversitat de passions y de desitjos.

Y lo bullici en las casas y carrers, corresponia també ab lo dels teatres plens de gom á gom, y molts d' ells donant com representació de gala «Los Pastorets», encant de las minyonas de servey que van al teatre á la tarde acompanyant á las criaturas de sos amos, y esbarjo de xicots y soldats: la gent de mitja entrada.

Si es cert que lo demaná no fa pobre, tenim que considerar que per Nadal, 'ls que mes rumbejant son 'ls que mes demanan, perque 's necessita tancar-se en un rebost pera lliurarse de l' *aguinaldo* que demanan lo sereno, 'l carté, 'l barbé y fins l' home mes encopetat: l' escombriaire, tots ells ab un *cheque* en forma de décima.

Ignoro si avuy dia en Barcelona es fá lo que 's feya antigament; pero debem confessar que cap ditxo té tanta propietat com lo acostumat en eix dia de «Qui no posa no treu.»

ENRICH RÁFOLS

LA GUITARRA Y L'ESPAY

(FAULA)

Una guitarra
timpes melódichs,
vibrant, llensava,
per l' ample espay!
L' espay burlantsen
lo só escarnia,
totas sas notas
fen ressonar.

No reparava
que lo seu eco

las melodías
feya doblar.

.
Aixís lo sabi;
quants lo critican
per eclipsarlo,
lo fan mes gran.

JOSEPH CARCASSÓ.

LA FINESTRA

No hi ha tressor en lo mon
ni hi ha recort ni bella,
que tinga per mi 'ls encants
que té ma alegre finestra.
A l' un costat ufanosa,
s' hi veu l' ausábrega verda;
á l' altre la clavellina
plena de flors y ponsellas.
Penjada al llandá una gavia,
de jonch, ab la cadenera,
que canta de sol á sol,
tot saltant per las canyetas.
Per resguardar bé del sol,
á la cambra, de dalt penja
fent de travassé una canya,
una cortina ja vella,
de rovell, formant dibuixos.
de fruytas y paneretas.
Com ja te molts anys la casa,
del front tota s' aclivella,
y, apar que á la gent que passa
per lo carré' indiferenta,
vulla ensenyals com un' avia,
ensenya ab orgull la neta,
per lo gentil y bonica,
la florida finestreta.
Cada matí al surti 'l jorn,
parat davant mateix d' ella,
m' espero, fins eixí 'l sol,
lo sol de l' ánima meva,
Al sentí' obrí' un porticó,
dich entre mí: ja clareija;
al obrirs l' altre, ja 's fon
la boyrada matinera,
y al eixir ella, 'l meu sol,
desbullant sa cabellera,
ja es desplendet dematí,
ja al cel ni un nuvol hi resta.
Un jorn, lo sol se 'm pongué,
y 's vá tancar la finestra,

y des que 's tancá, ¡Dèu meu,
si n' es de trista y deserta!
Autábrega y clavellina,
se van marcir ben depresa,
la gavia restá penjada
en el mateix lloch de sempre,
sens un sol grà d' escayo'a,
y la beuradora seca.
y la bufona cardina,
morta de fam y tristesa!
¡Quan te miro avuy, Dèu meu,
sento que plor mos ulls vessan!
¡tancada! tot mort! tot fret!
¡ay, que trista que 'ts, finestra!

EMILI COCA Y COLLADO.

PIFIAS

Anticipem dos dias la sortida de nostre senmanari, perque com lo dia de Nadal es tan celebrat per los fills de Catalunya, creyem d' aqueix modo complaure á nostres llegidors.

Que passin bonas festas y 'l que no hagi mort un gall l' hi recomanem que *sacrifiqui...* un gall' dindi.

En lo vapor «Ana de Sala,» arribá de Barcelona, lo dimars, la simpática esposa de nostre amich En Joseph Rivas Mas.

Al saludar á la viatjera, no podem menys que felicitar á tan apreciable parella, disitjánlosi una bona lluna de mel, en sa segona edició, s' enten.

Los llegitims turrans de Gijona, 'ls trovarán en venda al carrer de Missiones cantonada 25 d' Agost, en la casa del conegut paysá En Joan Alsina y Sust.

Com qu' es d' ordenansa mullar y renuellar los turrans ab bon xarello, ha rebut lo simpátich Alsina un Moscatell que pera dir missa potsé seria massa bó, pero á vostés, los hi vindrá pintat.

També ha rebut turrans de Gijona la casa Aymar, Martí y C.^a

De vins ja se sap que 'n té desde 'ls mes fins als mes *refinats*.

A continuació publiquem lo programma que 'ns ha enviat la Comissió del Centre Catalá, per sa inserció:

CENTRO CATALÁ GRAN CONCERT MATUTINAL

Pera lo divendres 25 Decembre

À BENEFICI DE LA SOCIETAT

BAIX LA DIRECCIÓ DEL MESTRE

DON RAMON UBACH

PROGRAMA

I.^a PART

AUBERT, *La Mutta di Portici*, sinfonia per la orquesta.

CLAVÉ, *Somni d' una verge*, pastorel-la á veus solas.

HEROLD, *Zampa*, sinfonia per la orquesta.

CLAVÉ, *Las flors de Maig*, pastorel-la á veus solas.

MEYERBEER, pot-pourri de *La Africana*.

2.ª PART

CLAVÉ, *La Gratiut*, himne per coro y orquesta.

BOISSELOT, sinfonia *Si j'étais roi*.

CLAVÉ, *Cap al tart*, pastorel-la á veus solas.

AUBER, *Le cheval de bronze*.

CLAVÉ, *Los nets dels Almogavers*, per 'l coro y orquesta.

À las 6 del mati.

VUYTS Y NOUS

Dos fotografos.

—¿Sabs qu' aquell soldat qu' has retratat, ha sortit molt fluix de tintas?

—Ja ho sé; pero com es un soldat qu' aquest any acaba 'l servey...

—¿Qué?

—Que 'l retrato no més ha de servir un any.

Se ván trovar dos cassadors coneguts aquí, á la punta del Llobregat. Un dels dos anava tot sério ab un paraiguas sóta 'l brás, lo sarrió á l' espatlla y 'l gós al darrera.

—¿Ahont vá sant Cristiá—li digué l' altre—ahont vá ab lo paraiguas y sense escopeta?

—Jo li diré; cuan he surtit de casa estava núvolot, y com no podia anar embrassat ab dos trastos, m' he estimat deixar la escopeta y pendrer lo paraiguas

Cantarelles

Me preguntas si tinch cor
Perqué no 'l sents palpar,
¡Quina pregunta més tonta!
¿Qué 't créus que soch esguerrát?

¿Sabs, nena, lo qu' es l' amor?
Dius que si... ah! no m' entents,
Vuy dir qu' ab aixó y dos quartos
Te donarán un llonguet.

¡Qué 'n tens de garbo minyona!
¡Qué m' agradas quant remenas!
¡Si may fessim la sortija
Te faría madoquera!

WILLIAM XARAU

Una viuda, que no havia fet en sa vida més que barrallarse ab son difunt, feya la postura de plorar y desconsolarse, per lo dir de la gent.

—Vaja, vaja!—li deya una coneguda. Prén-guisho ab una mica més de resignació, per-que sino s' en anirà á fer companyia al séu marit.

—¡Aixó no!—respongué ella vivament, y aixugántse lo plor se girá á la amiga, dientli:

—Miri, ja 'm quedo.

Un soldat s' estava vestint, al toch de dia-na, y 's posava una mitxa al revés.

—¿Y ara? li digué un company.—¿Com es que no 't posas la mitxa del dret?

—¡Oh!—contestà ell, tot formal.—Perquedel altra banda es foradada.

Un ricatxo qu' havia vist cuadros en los salons dels seus coneguts, 'n encarregá un á un pintor de paisatjes, lo cual li fèu un magnífich pais, en lo cual hi dominava una iglesia. Lo ricatxo no trová 'l cuadro dolent, pero 's va queixar de que no hi haguès figuras.

—¿Véu?—vá dir á nel pintor;—m' agradaria que per 'quí s' hi vegessen homes, donas y criaturas...

—¡Oh! no pot ser,—li replicá l' artista—Tots son á dins de l' iglesia, qu' oheixen missa.

—Bè, donchs; cuan he surtin, envihim lo lo cuadro, y li pagaré.

Una mare parlant ab repulsió de l' educació massa séria que alguns donan als séus fills, ensenyantlos á fingir y cohibintlos, deya:

—Francament, las criaturas massa sérias no m' agradan. Veji 'ls méus fills. Los méus fills tots *son naturals!*

Epigramas

A los sens companys l' Andreu deya, renyantlos á casa:
—¡Vaja, sembleu moscas d' asa
Tot lo dia sobre meu!

Que lo *roce* il-lustra mo't
Varen dir á donya Pepa,
Y ella per teni 'l fill sabi
D' en tant en tant li fá fregas.

S. P.

Tot parlant d' arts ab en Molas,
Ab rahons me va probar;
Que respecte de pintar,
Las donas se pintan solas.

Un músic y un rellotjer
Sortiren á fer trompadas,
Mes éll la trompa se tragué,
Bufá tres cops y digué:
—Tréutelas, tres te 'n hi dadas.

Per provarli son amor
Deya un jove á sa estimada:
—Mas m' estim tu despullada
Que lo rey carregat d' or.